

Tværgående, 3.-5. klasse

Omfang: Varierende

Umuganda-dag på skolen

Umuganda er en helt særlig rwandisk tradition for fælles arbejde, hvor alle over 18 år den sidste lørdag hver måned samles for at rydde op, plante træer eller på anden måde forbedre lokalområdet.

Der er også eksempler på, at børn og unge deltager på dagen, hvis det er den lokale skole, der trænger til en kærlig hånd.

I dette opgaveark finder du et forslag til, hvordan I selv kan arrangere en umuganda-dag på skolen med jeres klasser.

Inspiration til læringsmål

- Eleverne får indsigt i, hvordan man kan tage fælles ansvar for at løse konkrete opgaver, og de oplever selv at bidrage aktivt til fællesskabet på skolen gennem en umuganda-inspireret aktivitet.
- Eleverne opnår viden om, hvordan traditioner som ubuntu og umuganda hænger sammen med begreber som fællesskab og samfundsansvar og kan sætte det i perspektiv til deres eget nærmiljø.

Inspiration til tegn på læring

- Eleven deltager aktivt i planlægning og udførelse af en fælles opgave på skolen og kan efterfølgende reflektere over, hvordan indsatsen har gjort en forskel for fællesskabet.
- Eleven kan forklare, hvad ubuntu og umuganda betyder.

Kompetencer og målpar

Kompetenceområder	Kompetencemål	Færdigheds- og vidensmål
Natur/teknologi efter 4. klasse.		
Perspektivering	Eleven kan relatere natur og teknologi til andre kontekster	Mennesket 1: Eleven kan sammenligne egne levevilkår med andres / Eleven har viden om levevilkår forskellige steder i verden

Baggrund til læreren: Hvad er ubuntu og umuganda?

Ubuntu er en tankegang, der findes i lidt forskellige afskygninger over hele det sydlige og østlige Afrika. Ubuntu betyder noget i retning af: 'Jeg er, fordi vi er'. Så hvis din nabo lider, eller hvis samfundet er i ubalance, så lider du også selv. Tankegangen handler om, at det er vigtigt at udvise empati og generøsitet, om gensidig afhængighed og om viljen til at møde hinanden som ligeværdige.

Umuganda er den konkrete udmøntning af ubuntu-filosofien. Direkte oversat betyder umuganda at komme sammen i fælles indsats for at opnå et mål. Umuganda er et helt centralt fænomen i Rwanda.

Historisk set var det en tradition, hvor folk hjalp hinanden med tunge opgaver som at rydde en mark eller bygge et hus. I dag har den rwandiske stat gjort denne gamle, folkelige tradition til en institution – en officiel nationaldag for samfundstjeneste, der er obligatorisk for alle og som finder sted den sidste lørdag i hver måned.

Om formiddagen på disse dage lukker hele landet bogstaveligt talt ned. Butikker, markeder og al offentlig transport lukker, mens alle arbejdsdygtige borgere mellem 18 og 65 år mødes i deres lokalsamfund for at yde en fælles arbejdsindsats.

Normalt deltager børn ikke i umuganda, men der er enkelte skoler m.v., der laver et særligt arrangement for børn.

Opgaverne på en umuganda-dag udvælges efter de lokale behov. Det kan være at reparere veje, plante træer for at forhindre jorderosion, luge i vejkanterne eller rydde skrald. Det kan også være at hjælpe nogen med at reparere hus, som ikke kan selv. Når formiddagens fysiske arbejde er omme, sætter man sig for at diskutere fælles udfordringer i lokalområdet og for at få informationer fra myndighederne om nye samfundsinitiativer.

Aktiviteten:

Umuganda-dag på skolen

Formålet med dagen er, at eleverne oplever, at de sammen kan gøre noget godt for fællesskabet og trivslen på skolen. Dagen skal give eleverne medejerskab, ansvar og en konkret oplevelse af at bidrage til noget, der gavner andre.

Samtidig passer dagen godt ind i en temauge om Rwanda, fordi eleverne ikke kun lærer om landet, men også får en konkret erfaring med en tradition, der spiller en vigtig rolle for fællesskab og udvikling i det rwandiske samfund.

Eleverne i 3.-5. klasse kan fx opfinde og organisere sjove lege og aktiviteter for 1.-2. klasse som en del af deres umuganda-opgaver, eller de kan forbedre fælles områder på skolen, som de yngre elever bruger hver dag. Hvor lang tid I bruger på aktiviteten, afhænger selvfølgelig af jeres ambitionsniveau for umuganda-dagen.

Sådan gør I:

1. Opstart i klassen

- Fortæl kort om ubuntu og umuganda, som idéen om at gøre noget godt sammen for fællesskabet. Du kan læse om de to begreber i lærervejledningen på side 17 og i bilaget i slutningen af dette opgaveark.
- Eleverne taler om: Hvad har skolen brug for? Hvad kan vi forbedre? Hvad kan vi gøre, som hjælper både os selv og andre?

2. Idéfase

Eleverne arbejder i grupper og kommer med forslag til opgaver. Eksempler på konkrete opgaver kunne være:

- Organisere og gennemføre en leg for de mindre klasser på skolen.
- Gøre et udvalgt område på skolen mere indbydende at opholde sig i.
- Male eller pynte mindre områder, hvis det er muligt.
- Pynte op i klasseværelset.
- Rydde op og sortere på fællesarealer.
- Luge eller plante.

3. Fælles beslutning

- Klassen stemmer om 1-3 opgaver, som er realistiske at gennemføre på en halv eller hel skoledag.
- Det er en god idé at vælge opgaver, som både er synlige og til at overskue, så eleverne kan se resultatet af deres indsats.

4. Inddrag pedellen og pædagogen

- Pedellen kan inddrages som rådgiver. Hun eller han kan hjælpe med at vurdere, hvad der er sikkert, hvad der kræver materialer, og hvad der kan lade sig gøre på skolen. Pedellen kan også vise, hvordan værktøj og materialer bruges korrekt. Hvis eleverne vil lave en aktivitet over for de mindre klasser, kan I inddrage en pædagog, hvis I har en på jeres skole.

5. Selve umuganda-dagen

- Dagen kan starte fælles med en kort samling, hvor opgaverne fordeles i grupper.
- Derefter arbejder eleverne i små grupper med hver deres delopgave, hvor lærerteamet følger med og hjælper til, hvor det er nødvendigt.
- Til sidst samles alle igen og ser på resultatet sammen.

6. Afrunding

- Eleverne fortæller, hvad de har lavet, hvad der gik godt, og hvad der gjorde en forskel.
- Dagen kan slutes med en kort refleksion over, hvordan fællesskab og trivsel hænger sammen.

Praktiske rammer

- Vælg opgaver, der passer til elevernes alder og sikkerhed.
- Sørg for handsker, posere, koste, spande eller andet udstyr, hvis det kræves.
- Del eleverne op i små grupper med tydelige roller.
- Hav en tidsplan, så dagen er overskuelig.
- Lav gerne en fælles afslutning, hvor alle ser resultatet.